

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

JĘZYKI Z WODY

WYSTAWA W PAWILONIE POLSKIM NA
61. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI

Języki z wody to instalacja audiowizualna autorstwa Bogny Burskiej i Daniela Kotowskiego, w której społeczny Chór w Ruchu tworzony przez osoby słyszące i Głuche interpretuje pieśni wielorybów oraz różne kody komunikacyjne – jednocześnie w języku fonicznym i języku migowym. Autorzy i autorki projektu poszukują alternatywnych sposobów porozumiewania się, inspirowanych życiem *więcej-niż-ludzkim*. Stawiają pytania o możliwości budowania nowych relacji i wrażliwości, które przekraczają granice z pozoru odrębnych względem siebie światów. Wystawę można oglądać w Pawilonie Polskim podczas 61. Międzynarodowej Wystawy Sztuki — La Biennale di Venezia w 2026 roku. Organizatorką wystawy i opiekunką Pawilonu Polskiego jest Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki.

W centrum wystawy znajdują się historie o utracie i odzyskiwaniu – zarówno w świecie przyrody, jak i w kulturze. Od odradzających się kultur wielorybów po współczesne próby przywracania języków i opowieści, które spychane są na margines przez dominujące sposoby porozumiewania się. „Nasz projekt dotyczy komunikacji i – w jednej ze swoich warstw – języków. Bardzo ważne jest dla nas myślenie o komunikacji bez zawężania jej do tylko ludzkich form i definicji. Sztuka daje nam narzędzia pozwalające łączyć bardzo różne doświadczenia i sposoby wyrażania się” – mówi Bogna Burska.

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

Film Bogny Burskiej i Daniela Kotowskiego rozgrywa się w dwóch środowiskach – pod wodą i na powierzchni. Osoby artystyczne wraz z 30-osobowym Chórem w Ruchu wcielają się w postaci stworzonego przez siebie libretta, prowadząc serię dialogów i scen zbiorowych. Narrację budują spotkania bohaterów, pieśni chóru oraz obrazy podwodnych i nadwodnych performansów. Chór – tworzony przez osoby Głuche i słyszące – wykonuje utwory śpiewane i migane, przywołując różne formy komunikacji rozwijane poza głównymi systemami językowymi.

Jak mówi kuratorka **Ewa Chomicka**, projekt zwraca uwagę na pomijane w dominujących narracjach głosy, które w tej pracy stają się słyszalne i widoczne. Zmiana perspektywy – przechodzenie między światem nad i pod wodą – pokazuje, że to, co zwykle uznajemy za główny sposób komunikacji, w innych warunkach może okazać się nietrwałe. Z kolei głosy, które wcześniej były słabsze lub niesłyszane, mogą zyskać nową siłę. Instalacja przekazuje te idee poprzez obraz, dźwięk oraz doświadczenie fizyczne, angażując widza na kilku poziomach jednocześnie.

Projekt rozwija wątki podjęte w ramach spektaklu *Bunt Głuchych. Odnowa* (Zachęta, 2025), gdzie zawiązała się wyjątkowa wspólnota osób słyszących i Głuchych uczących się od siebie mimo różnic językowych.

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

„Jesteśmy przyzwyczajeni myśleć o języku fonicznym jako najbardziej oczywistym, traktując go jako nadrzędną formę komunikacji. Inne sposoby porozumiewania się były przez długi czas marginalizowane. Ocalanie alternatywnych sposobów komunikacji to także ochrona różnorodnych sposobów myślenia i postrzegania świata” – zwraca uwagę artysta **Daniel Kotowski**. W tym sensie *Języki z wody* są nie tylko artystycznym eksperymentem, lecz także propozycją zmiany społecznej – poszerzenia pola komunikacji i budowania bardziej elastycznych, podmiotowych wspólnot.

Inspiracją dla zespołu autorskiego stały się legendarne nagrania *Rogera Payne’a Songs of the Humpback Whale* (1970), które przyczyniły się do wprowadzenia zakazu polowań na wieloryby. Złożone pieśni humbaków uświadomiły światu istnienie bogatych, pozaludzkich kultur dźwiękowych. Dziś badania nad porozumiewaniem się waleni wskazują na istnienie uporządkowanych struktur i złożonych form ich komunikacji.

„To my – ludzie – definiowaliśmy, czym jest język czy inteligencja. Tymczasem odkrycia dotyczące komunikacji wielorybów podważają przekonanie o naszej wyjątkowości. Dlatego warto szukać nie różnic pogłębiających dominację, lecz podobieństw – by uznać pluralizm form życia i sposobów komunikacji” – dodaje kuratorka **Jola Woszczenko**.

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

Warstwa wizualna i dźwiękowa instalacji tworzy środowisko, w którym obraz (zdjęcia Magdy Mosiewicz), kompozycja muzyczna Aleksandry Gryki wyśpiewywana przez Chór w Ruchu oraz choreografia Alicji Czychel splatają się w polifoniczną partyturę.

Koyo Kouoh, kuratorka Biennale 2026, w swojej koncepcji opartej na metaforze „tonacji molowej” zaprosiła do wsłuchiwania się w to, co kruche i niedostatecznie słyszalne – w cichsze głosy, mikropamięci i zaniedbane narracje. *Języki z wody* wpisują się w tę perspektywę, proponując wizję przyszłości opartej na współodczuwaniu i międzygatunkowej uważności. To opowieść o komunikacji jako przestrzeni spotkania i relacji.

Wystawę *Języki z wody* będzie można zobaczyć w Pawilonie Polskim w Wenecji podczas 61. Międzynarodowej Wystawy Sztuki, która odbędzie się w dniach 9 maja–22 listopada 2026 roku.

Organizatorką Pawilonu Polskiego jest Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki.

Więcej o Biennale Sztuki w Wenecji:
www.labiennale.org/en/art/2026

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

POLISH
PAVILION
IN VENICE

ZACHĘTA

JĘZYKI Z WODY

WYSTAWA W PAWILONIE POLSKIM NA
61. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI

osoby artystyczne: Bogna Burska, Daniel Kotowski

kuratorki: Ewa Chomicka, Jolanta Woszczenko

zdjęcia: Magda Mosiewicz

choreografia: Alicja Czyczel

muzyka i dyrygentura: Aleksandra Gryka

architektura wystawy: Marcin Kwietowicz

osoby performerskie: Natalia Wilk i Chór w Ruchu: Aleksandra Lipska, Aleksandra Olszowska, Barbara Baranowska, Beata Akbas, Camila Bine Aliste, Cura, Dagmara Siwczyk, Edyta Pawłowska, Elżbieta Balano, Ewa Chomicka, Irena Klein, Julia Kaźmierczak, Julia Supeł, Justyna Orlińska, Kasia Paterek, Katarzyna Pawluk, Lesia Lupookova, Małgorzata J. Berwid, Małgorzata Kozek, Maria Bonarowska, Maria Jolanta Nałęcz-Jawecka, Natalia Lidwa, Natalia Pacyga, Natalia Trybuła, Paulina Gojtka, Paulina Gul, Piotr Woźniakiewicz, Teona Moz, Tomasz Nowakowski, Urszula Iwińska, Urszula Szwed-Strych

produkcja filmu: studio Mx35

drugi dyrygent: Sean Palmer

reżyseria dźwięku: Katarzyna Szczerba

identyfikacja wizualna: Noemi Markwas, Aleksandra Sienkiewicz

komisarka: Agnieszka Pindera, dyrektorka Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki

Biuro Biennale: Michał Kubiak (zastępca komisarza), Anna Kowalska

Udział Polski w 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki – La Biennale di Venezia jest finansowany przez

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej

mecenas Zachęty: ORLEN

główni partnerzy wystawy: Instytut Adama Mickiewicza, Fundacja PKO Banku Polskiego, Polska Fundacja Narodowa

partnerzy wystawy: Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie, Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA,

Instytut Różnorodności Językowej RP, Perlage Arte Foundation

wspierający: Instytut Polski w Rzymie, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych

BIOGRAMY

Bogna Burska – artystka wizualna posługująca się wieloma formami wypowiedzi oraz pisząca teksty dramatyczne, obecnie profesorka Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Jej prace dotyczą tematów cielesności, pamięci i emocji, często odnosząc się do społecznych narracji oraz wizualnych klisz kultury popularnej. Zestawiała ze sobą to, co piękne z tym, co jest powszechnie uważane za brzydkie, odrażające, odrzucone. Ostatnio pracuje głównie z wątkami komunikacji i strukturami wzajemnych prób zrozumienia w przestrzeniach zmieniających się ekosystemów. Bierze udział w wielu wystawach w kraju i za granicą, a jej twórczość łączy perspektywę artystyczną z dydaktyczną i badawczą.

Daniel Kotowski – artysta i performer. Jego praktyka koncentruje się wokół doświadczenia Głuchych, problematyki języka, komunikacji, biowładzy i biopolityki. W swoich działaniach bada granice cielesności oraz sposoby wyrażania się poza dominującym porządkiem mowy. Występował i prezentował swoje prace m.in. w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki, Teatrze Studio i Pickle Bar w Berlinie.

Ewa Chomicka – kuratorka, antropolożka kultury, facylitorka. Kieruje Laboratorium Praktyk Muzealnych w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Rozwija interdyscyplinarne projekty, łączące sztukę współczesną, badania i aktywizm, często o charakterze performatywnym, interwencyjnym, społecznym. Zaangażowana w inicjatywy ekologiczne.

Jolanta Woszczenko – kuratorka, od 2008 r. związana z Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia w Gdańsku. Interesuje się eksperymentalnymi formami filmowymi i wideo, a także procesami komunikacji - zarówno pomiędzy twórcą a odbiorcą, jak i między różnymi mediami i dyscyplinami sztuki.

Chór w Ruchu – eksperymentalny chór społeczny, poszukujący niestandardowych środków wyrazu na pograniczu muzyki, performatyki, sztuk wizualnych i pracy z przestrzenią, traktując je jako narzędzia budowania wspólnoty i komunikacji poza słowem.

Dodatkowe materiały:

www.labiennale.art.pl

www.zacheta.art.pl

www.facebook.com/polishpavilion

www.instagram.com/polishpavilionvenice

Kontakt dla prasy:

Justyna Wydra, rzeczniczka prasowa

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki

j.wydra@zacheta.art.pl, (+48) 603 510 112

Michał Kubiak, Biuro Biennale

m.kubiak@zacheta.art.pl, (+48) 601 69 22 09